

prima instanță, Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău
judecător: A. Negru
instanța de apel, Curtea de Apel Chișinău
judecători: A. Bostan, V. Negru, A. Pahopol

dosarul nr. 2ra-2018/2017

Î N C H E I E R E

22 noiembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului,
judecători

Galina Stratulat
Nicolae Craiu, Ion Druță

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de Gheorghe Străisteanu, Procuratura Generală a Republicii Moldova și Ministerul Justiției al Republicii Moldova,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Gheorghe Străisteanu împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii Procuratura Generală a Republicii Moldova, Procuratura municipiului Chișinău, Procuratura raionului Strășeni, Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova și Serviciul Tehnologiei Informaționale cu privire la constatarea faptului încălcării dreptului la executare în termen a hotărârilor judecătorești și încasarea prejudiciului moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 13 iunie 2017, prin care s-au respins apelurile declarate de Gheorghe Străisteanu, Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Procuratura Generală a Republicii Moldova,

c o n s t a t ă :

La 11 aprilie 2016, Gheorghe Străisteanu s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției RM, solicitând constatarea faptului încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârilor judecătorești irevocabile din 28 aprilie 2009, dosar nr. 1ra-393/09, publicată pe www.csj.md, din 23 noiembrie 2010, dosar nr. 1ra-940/10, publicată pe www.csj.md, din 04 iulie 2011, dosar nr. 1ra-78/11, publicată pe www.csj.md; încasarea din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției al RM în beneficiul său a sumei de 55 000 lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin încălcarea gravă a dreptului la executarea hotărârilor judecătorești menționate supra.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, în perioada guvernării comuniste, la indicația directă a ex președintelui Vladimir Voronin, procurorii din Procuratura raionului Strășeni, Procuratura mun. Chișinău și Procuratura Generală a RM, cu antrenarea angajaților MAI au fabricat 3 (trei) dosare penale în privința sa, l-au arestat, apoi a fost condamnat ilegal cu scopul izolării sale și deposedarea

de proprietatea privată, în acest sens făcând referire la hotărârea CEDO din 07 aprilie 2009, nr. 4836/06, Străisteanu c. Moldova.

A mai indicat că, prin decizia irevocabilă a CSJ din 28 aprilie 2009, dos. nr. 1ra-393/09, publicată pe www.csj.md, a fost achitat de comiterea infracțiunii stabilite de art. 352, alin. (3), lit. d) Cod penal. Prin decizia irevocabilă a CSJ din 23 noiembrie 2010, dosar nr. 1ra-940/10, publicată pe www.csj.md, a fost achitat de comiterea infracțiunii stabilite de art. 349, alin. (1) și 287, alin. (2) Cod penal. La fel, prin decizia irevocabilă a CSJ din 04 iulie 2011, dosar nr. 1ra-78/11, publicată pe www.csj.md, a fost achitat pe toate capetele de învinuire înaintate conform art. 195, alin. (2) Cod penal.

Astfel, din anii 2009 - 2011, dânsul nu are antecedente penale, nu este condamnat, este reabilitat, este un cetățean al Republicii Moldova care ține și dispune de toate drepturile prevăzute de Constituția Republicii Moldova și Convenția Europeană.

Deși toate deciziile irevocabile menționate sunt publicate oficial, au fost transmise instanțelor de judecată, care l-au condamnat ilegal, pentru executare, ultimii, nici până în prezent nu au executat deciziile respective, fapt ce se confirmă prin certificatul de Cazier judiciar din 22 februarie 2016.

În drept, reclamantul a invocat prevederile art. 169 Cod de executare, potrivit căruia trimiterea hotărârilor judecătorești spre executare revine instanței care a judecat cauza în primă instanță. Apreciază că, aceiași procedură prevăzută la art. 169 Cod de executare, se aplică în mod obligatoriu de instanța de judecată și în cazul achitării persoanei în comiterea unei infracțiuni. Conchide că, instanța care a judecat cauza este obligată să expedieze hotărârea judecătorească spre executare organelor competente.

Mai invocă prevederile art. 13 din Legea nr. 216 din 29 mai 2003 cu privire la Sistemul informațional integral automatizat de evidență a infracțiunilor, a cauzelor penale și a persoanelor care au săvârșit infracțiuni, potrivit căreia pentru evidența unică a infracțiunilor, a cauzelor penale și a materialelor cu privire la infracțiuni, se folosesc următoarele acte de evidență primară: a) fișa infracțiunii constatate; b) fișa cu privire la derularea cauzei penale, descoperirea infracțiunii și la alte rezultate ale urmăririi penale; c) Registrul de evidență a infracțiunilor, a cauzelor penale, a persoanelor care au săvârșit infracțiuni și a materialelor cu privire la infracțiuni.

Mai menționează că, potrivit art. 14 din aceeași lege, fișa infracțiunii constatate se completează imediat după începerea urmăririi penale sau examinarea materialelor, precum și în cazurile: e) restituirii din instanța de judecată a cauzei penale în care a fost pronunțată o sentință de achitare pe motiv că fapta nu a fost săvârșită de inculpat și reparării urmăririi penale în vederea identificării făptuitorului infracțiunii.

A mai invocat reclamantul că, potrivit pct. 23 al Instrucțiunilor privind evidența unică a persoanelor care au săvârșit infracțiuni, a rezultatelor examinării cauzelor penale, modul de completare și prezentare a actelor de evidență primară, aprobate prin ordinul Ministerului Justiției, Procuraturii Generale, MAI, Serviciului Vamal și Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și

Corupției din 04 mai 2007, evidența rezultatelor judecării cauzelor penale se efectuează în baza cazierului judiciar forma nr. 6.0 sau a altor acte adoptate de către instanța de judecată.

Apreciază reclamantul că, timp de 7 (șapte) ani îi sunt încălcate drepturile fundamentale prevăzute de Constituția Republicii Moldova și Convenția Europeană și anume dreptul la egalitate, la prezumția nevinovăției, la libera circulație, la vot și dreptul de a fi ales.

Mai susține că, fiind înscris în Registrul informației criminalistice și criminologice al Republicii Moldova, timp de 7 (șapte) ani este lipsit de dreptul de a-și perfectă pașaportul biometric, este lipsit de dreptul la libera circulație, nu poate să se deplaseze după hotarele țării.

Informația cu înscrisul despre antecedente penale este solicitată de diferite persoane din diferite instituții și aceasta relevă că el are antecedente penale.

Consideră că acțiunile instanțelor de judecată cad sub incidența Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești. În acest sens susține că hotărârile judecătorești irevocabile menționate mai sus, până la data depunerii prezentei cereri de chemare în judecată, nu au fost executate.

Despre neexecutarea hotărârilor judecătorești irevocabile enunțate mai sus a aflat la 22 februarie 2016, când s-a adresat la Ministerul Afacerilor Interne pentru a primi certificatul de Cazier judiciar.

În drept reclamantul a mai făcut referire la prevederile art. 3, 4, 6 din Legea nr. 87 precum și la jurisprudența CEDO în cauzele Cravcenco v. Moldova.

Cu referire la criteriile de apreciere a rezonabilității duratei procedurilor reclamantul invocă faptul că executarea hotărârilor judecătorești irevocabile menționate mai sus, nu prezintă nici o complexitate, deoarece, a fost și este necesar doar de a expedia hotărârile judecătorești Ministerului Afacerilor Interne pentru executare, ceea ce ține de obligațiile instanțelor de judecată care au judecat cauza în fond.

Cu referire la comportamentul părților implicate, susține că, dânsul nu are nici o atribuție, nici o implicare la executarea hotărârilor judecătorești menționate, doar instanțele de judecată care au judecat cauzele penale, sunt în drept și obligate să trimită hotărârile judecătorești spre executare, exact cum emit Titlul de executare în alte cauze judecătorești, penale și civile. Nu a cunoscut și nu a avut nici o posibilitate de a cunoaște despre evidența în Registrul informației criminalistice și criminologice al Republicii Moldova, până la data de 22.02.2016, când a încercat să-și perfecteze pașaportul.

Afirmă că executarea hotărârilor judecătorești menționate care nu se realizează timp de 7 (șapte) ani, pentru el este extrem de importantă, deoarece prin evidența în Registrul informației criminalistice și criminologice a Republicii Moldova, îi sunt încălcate mai multe drepturi fundamentale.

Mărimea prejudiciului moral o estimează la suma de 55000 lei, sumă care este cu mult mai mică decât sumele oferite de Curtea Europeană pentru Drepturile Omului în cauze similare decise împotriva Moldova. Prejudiciul respectiv i-a fost

cauzat prin: sentimente de frustrare cauzate de caracterul ilegal al acțiunilor comise de angajații instanțelor de judecată, vădit contrar legislației; suferințe continue din cauza ilegalităților comise de angajații instanțelor de judecată și a judecătorilor, persoane cu funcții de răspundere obligate să respecte întocmai prevederile legistei și să nu încalce drepturile cetățenilor la executarea în termen rezonabil a hotărârilor judecătorești; anxietate cauzată de incertitudinea creată de angajații instanțelor de judecată și a judecătorilor, din comportamentul cărora a înțeles că ilegalitățile comise în privința lui sunt o normă de drept; dificultatea în depășirea obstacolelor impuse de acțiunile angajaților și de judecători, din cauza ignorării intenționate a legislației în vigoare naționale.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 26 august 2016 au fost admise parțial cererile acțiunii lui Gheorghe Străisteanu. S-a constatat încălcarea dreptului lui Gheorghe Străisteanu la executare în termen rezonabil a cauzelor, garantat de art. 6 (1) CEDO, manifestat prin neexecutarea: a) a hotărârii judecătorești emise de CSJ la 28 aprilie 2009 în cauza nr. 1ra-393/09 în perioada 28 aprilie 2009 – 11 aprilie 2016, b) hotărârii judecătorești emise de CSJ la 23 noiembrie 2010 în cauza nr. 1ra-940/10 în perioada 23 noiembrie 2010 – 11 aprilie 2016, c) a hotărârii judecătorești emise de CSJ la 04 iulie 2011, în cauza nr. 1ra-78/11 în perioada 04 iulie 2011 – 11 aprilie 2016; s-a încasat din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției al RM în beneficiul lui Gheorghe Străisteanu suma de 15 000 lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârilor judecătorești indicate supra; în rest cererea de chemare în judecată s-a respins ca neîntemeiată.

La 09 septembrie 2016, Procuratura Generală a RM a declarat apel, solicitând casarea hotărârii primei instanțe în partea ce ține de încasarea prejudiciului moral cauzat.

Tot, la 09 septembrie 2016, Ministerul Justiției al RM a declarat apel, solicitând casarea hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea reclamantului să fie respinsă integral.

Iar, la 26 septembrie 2016, Gheorghe Străisteanu a declarat apel, solicitând casarea hotărârii primei instanțe, în partea ce ține de încasarea prejudiciului moral cauzat, emiterea unei noi hotărâri prin care cererea privind încasarea prejudiciului moral să fie admisă integral.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 13 iunie 2017 s-au respins apelurile declarate de Gheorghe Străisteanu, Ministerul Justiției al RM și Procuratura Generală a RM, cu menținerea hotărârii Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 26 august 2016.

La 17 iulie 2017, Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa participanților la proces copia deciziei motivate (f.d. 200, Vol. I).

La 04 septembrie 2017, Gheorghe Străisteanu a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând casarea deciziei instanței de apel și hotărârea primei instanțe, în partea încasării prejudiciului moral cu pronunțarea unei noi hotărâri în această parte de admitere integrală a cerinței.

Iar, la 08 septembrie 2017, Ministerul Justiției al RM a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

La 27 septembrie 2017, Procuratura Generală a RM a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Astfel, prin prisma dispoziției citate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursurile declarate la 04 septembrie 2017 și 08 septembrie 2017 împotriva deciziei instanței de apel din 13 iunie 2017, în termen, în cazul în care copia deciziei motivate a fost expediată părților la 17 iulie 2017, iar la materialele cauzei nu se regăsește dovada recepționării.

În motivarea recursului Gheorghe Străisteanu a indicat că, consideră decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, în partea încasării prejudiciului moral, ca neîntemeiate deoarece nu corespund cerințelor legislației naționale și recomandărilor CEDO în cazuri similare.

A mai indicat că, mărimea prejudiciului moral solicitat în sumă de 55 000 lei este mult mai mică decât mărimea sumelor oferite de CEDO, în cauze similare.

Ministerul Justiției al RM în recursul declarat a indicat că, consideră neîntemeiată decizia instanței de apel, deoarece derivă din aprecierea eronată a normelor de drept material ce reglementează examinarea acțiunilor privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la executare în termen rezonabil a cauzei.

Susține Ministerul Justiției al RM că, instanța de apel nu a reținut că neexecutarea deciziilor de achitare a CSJ nu se regăsesc în art. 11 Cod de executare, astfel Acțiunea lui Gheorghe Străisteanu fiind una neîntemeiată.

Mai mult ca atât, afirmă că de fapt deciziile în speță nu se află în executare silită.

Procuratura Generală a RM în recursul înaintat a indicat că, consideră neîntemeiată decizia instanței de apel, în cazul în care instanțele nu au luat în considerație argumentelor referitor la faptul că Gheorghe Străisteanu nu a încercat să întreprindă careva acțiuni pentru a fi executată hotărârea instanței. Astfel, prin rolul său pasiv, Gheorghe Străisteanu a încercat în mod artificial să creeze premise pentru invocarea unor încălcări ale drepturilor fundamentale.

A mai invocat că, pretinsele suferințe psihice, morale nu au fost probate de Gheorghe Străisteanu, iar instanța de judecată a emis în acest sens o hotărâre neîntemeiată.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data

primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 17 octombrie 2017, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimaiților cererile de recurs cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

Astfel, la 31 octombrie 2017, Procuratura Generală a RM a depus referință la cererea de recurs declarată de Gheorghe Străisteanu, invocând netemeinicia acesteia și solicitând respingerea recursului lui Gheorghe Străisteanu, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Codul de procedură civilă, judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Audiind raportul verbal al judecătorului raportor și verificând temeiurile invocate în recursuri în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile sunt inadmisibile din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin.(4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Completul Colegiului menționează că, Gheorghe Străisteanu, Procuratura Generală a RM și Ministerul Justiției al RM în cererile de recurs nu au invocat nici unul din temeiurile de declarare prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) sau (4) Codul de procedură civilă.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Completul judiciar indică că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, fără a se examina temeinicia lor.

În acest sens, completul reiterează prin prisma jurisprudenței CEDO că „... art. 6 § 1 al Convenției, nu impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o

instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes.” (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere faptul că, instanța de apel a examinat pricina sub toate aspectele, cu respectarea normelor de procedură și aplicarea corectă a legii materiale, iar în esența lor argumentele recursurilor, au fost verificate minuțios, la judecarea pricinii în ordine de apel, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursurile declarate de Gheorghe Străisteanu, Procuratura Generală a RM și Ministerul Justiției al RM, ca inadmisibile.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Recursurile declarate de Gheorghe Străisteanu, Procuratura Generală a Republicii Moldova și Ministerul Justiției al Republicii Moldova, se consideră inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,

Galina Stratulat

judecători

Nicolae Craiu

Ion Druță